

פרטי כל מס' ג/ס

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב' כ' שאיר תשי"א
(4.6.1951) בשעה 10.15

נ ר כ ח ו :

חברי הועדה:

- נ. ניר - היו"ר
- ד. בר-רב-האי
- י. בדר
- ט. בגין
- ב.צ. דינבורג
- י. הררי
- ז. ורהפטיג
- י. כסה
- א. לנקין
- י. קליבנוב
- א. תבורי

מוזמנים:

- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת
- י. ידין - הדמטכ"ל
- מר מויאל - מטעם הצבא
- ח. כהן - היועץ המשפטי
- ח. צדוק - מטעם משרד המשפטים
- מר זילביגר
- מר נכט
- מר הנגבי

ס ד ר - ה י ו מ :

1. חוק הבחירות לכנסת השניה (תיקון מס' 2).
2. חוק לביטול חקיקת חירום בריטית (עניני בטחון)
3. חוקי הגנת המדינה.

היו"ר נ. ניר:

פותח את הישיבה.

בסדר-היום שלנו עומדים לשלשה סעיפים:
1. חוק הבחירות לכנסת השניה (תיקון מס' 2). ועדת המסנה דנה בתיקון זה ועלינו להחליט עליו. 2. אנו דחינו להיות את ההצבעה בענין חוק לביטול חקיקת חירום בריטית (עניני בטחון) תשי"א-1951. 3. כאשר נגמור את שני הדברים האלה בעבור לעיקר הדברים, ענין חוקי הגנת המדינה. כפי שהחלטנו בעבור לבעית הגבלת חופש הפרט, ונפנה ליועץ המשפטי.

י. בדר:

כיון שיש לנו אורחים נכבדים, מוטב שנתחיל בחוק הגנת המדינה.

היו"ר נ. ניר:

איננו יכולים לדחות את הדבר הראשון, כיון שבועדת הבחירות המרכזית בקשו אותנו להחליט על כך באופן דחוף. אנו יכולים גם שלא לקבל החלטה בקשר לכך. אבל אינני יכול לדחות את ענין הבחירות שלא לגמור אותו, ואת חוק ביטול חקיקת חירום בריטית, כי חוק זה בעוד ימים מספר פג תוקפו. שני הדברים האלה מוכרחים לבוא לכנסת, אם כי הסעיף השלישי הוא המענין יותר.

חוק הבחירות לכנסת השניה (תיקון מס' 2)
מכוון לסעיף 8 של החוק. תיקון זה הועבר לוועדת המסנה.

(קורא את חוק הבחירות לכנסת השניה (תיקון מס' 2), תשי"א-1951.)

כנראה שצריך יהיה לשנות את התאריך, אני אדבר עם מר זילביגר.

ד. בר-רב-האי:
החוק הולך לקריאה ראשונה, על כן אין צורך לדבר עליו.

י. בדר:

אני חושב, שאין כל סיבה שועדת החוקה תקבל הצעה מעין זו ותביא אותה למליאה. בעיה זו היתה נושא לדיונים רבים וסמושכים, באותה ועדה עצמה ובהרכב הרבה יותר רחב. באו אלינו בציגיי משרד הפנים ודברו אתנו בקשר לשיטת רשימת הבוחרים. דרשו מאתנו שאנו נסכים לשיטת חלוקת האיזורים שאיננה גיאוגרפית. הועדה דנה בכך זמן ארוך, והחלטנו סופית, שאנו נדרוש רשימות גיאוגרפיות. מר צילן חזר שנית על בקשתו, שאנו נקבל החלטה אחרת. ואנו החלטנו שנית שמוכרחים להיות איזורים גיאוגרפיים - זו היתה דעת כל חברי הועדה. ברור שבמקומות מיוחדים יהיה צורך במפקד נוסף.

משרד הפנים זלזל בחוק שנתקבל, במשך חדשיים וחצי. ועתה הם באים אלינו וטוענים שהם אינם יכולים לבצע את החוק, והם אמרו מראש שלא יוכלו לבצע, אם לא נקבל החלטה אחרת. עתה, יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית רוצה לבצע את החוק בצורה זו. ואם האדמיניסטרציה רוצה בביצוע החוק צריך לשנות אותו. אני חושב ענין זה לרציני מאוד, זהו תקדים מסוכן, נצחון של שני פקידים על הממשלה ועל הכנסת. אני חושב, שהדבר היחידי שעלינו לעשות עתה, לומר למשרד הפנים לבצע את החוק, והטענה שהם במשך חדשיים עסקו בסבוטז'ה והתנהגו כאילו החוק לא קיים - עובדה זו אינה נותנת כל אפשרות לכניעה. זהו דבר מסוכן מאוד.

אני מציע שלא נביא הצעה זו כלל לכנסת. אני מוסיף, כי מתברר מיצם ליום, כי שיטת האלף-בית של הקלפי היא הרבה יותר רחבה מאשר ספרו לנו.

היו"ר ג. ניר:

אנו עוברים לחוק לביטול חקיקת חירום ברישית (עניני בשחון). אני רוצה לחסוך בזמנכם, ועל כן כל אחד מחברי הועדה יאמר מה היא הצעתו. אחר-כך מצביעים על ההצעות - זו היתה ההחלטה.

(קורא את חוק לביטול חקיקת חירום ברישית).

יש המציעים שחוק זה יכנס לתוקפו כעבור ששה חודשים ויש המציעים שהוא יכנס מיד לתוקפו, עם תחילת תוקפו של חוק מבקר הפריכה. אלה הן ארבע ההצעות שהיו. אני מצביע כל הצעת אמת והצעה.

פ. בנין:

אולי אפשר, ללא הצבעה, להסכים לכך ששהצעה תובא לקריאה ראשונה בלי השעיף על ראשית תחילתו. וכאשר חוק זה יחזור לוועדה, אז נקבע זאת.

היו"ר פ. בנין:

אני יודע שהועדה עתה אינה בהרכב המלא, וחברים יכולים לבקש שנצביע בסוף הישיבה. הן סוף סוף זו רק קריאה ראשונה ורק אחר-כך יביא דיון כללי, בעוד יומיים - זו תהיה הקריאה הסופית. אני מקווה שהחברים לא יעסוד על כך שקשר ל-48 השעות.

ה ח ל ט ה

להצביע בחוק זה בסוף הישיבה.

היו"ר ג. ניר:

אנו עוברים לחוק הגנת המשיכה. השאלה העומדת עתה היא כיצד רוצים חברי הועדה לדון.

א. תבורי:

הנסיחו לנו לערוך שאלון ל-4 הקבוצות של השאלות.

היו"ר ג. ניר:

דיה לצדה בשעתה. בעבור עתה לקבוצה השניה, להגבלות חופש הפרש בשעת חירום. השאלה היא אם אנו נדון על כל השאלות יחד או על כל שאלה לחוד, ואם נדון על כל שאלה לחוד, קהרי כל שאלה תגזול מאתנו ישיבה אחת. לדעת, יש לדון על כל השאלות יחד וכל אחד יגע באותן השאלות המענינות אותו.

י. כפה:

האם לא נשמע את הרמטכ"ל?

היו"ר ג. ניר:

כאשר הוא יבקש את רשות הדיבור, ודאי שאתן לו. אם אין התנגדות - יציע כל אחד את אשר הוא רוצה.

ח. צדוק:

אני מציע לדון על כל אחד מטלשת הקומפליטים האלה, על כל פנים משניים הראשונים יש לדון לחוד ובשלישי - לחוד.

היו"ר ג. ניר:

אני אלך בדרך זו: נדון על פרק א' לחוד, ב' לחוד וג' לחוד. אני מקווה שאין התנגדות לכך.

(קורא את שאלות פרק א' ו-ב').

למה מתכוון מר צדוק בפרק א' בשאלה מס' 6 כאשר הוא אומר "ועדה לעיון". האם זו ועדה מייעצת?

שב/רז

ח. צדוק:

על טיבה של הועדה מדובר בשאלה הבאה:

היו"ר נ. ביר:

בהסכמתכם נגביל את הזמן הניתן לרשות הדיבור, ל-5 דקות.

י. בדר:

אני מציע, דקה וחצי לכל שאלה.

ס. בגין:

אני מציע שהזמן יהיה בגבולות של רבע שעה.

ה ח ל ט ה

רשות הדיבור ניתנת לרבע שעה.

ז. וורהפטיג:

אני חושב ללכת שאלה אחרי שאלה. אני סבור שאין להטיל מעצר פנהלי לא במצב רגיל ולא בשעת חירום, אין צורך בחוקים אלה במצב של היום. אותם האנשים היכולים להיות מסוכנים למדינה, הרי אפשר להביא אותם באיזה שהיא דרך למעצר משפטי, ואם אין דרך כזאת, צריך למצוא דרך שתאפשר לשים עין עליהם. אין כל צורך בגלל שנים-שלשה אנשים שיכולים להיות מסוכנים, להנהיג מעצר אדמיניסטרטיבי, וזאת גם מתוך הנסיון של שלש השנים האלה. קבלנו אינפורמציה, כי במעצר אדמיניסטרטיבי, פרט למקרה יוצא מן הכלל, המדובר הוא בחמשה אנשים. אני אינני סבור שבגלל מספרים כה קטנים יש צורך ליצור את ענין המעצר האדמיניסטרטיבי. בדרך כלל בכל מדינה שקיים שם מעצר אדמיניסטרטיבי הוא מנוצל לרעה, כמעט שלא קרה משטר שיהיה קיים בו מעצר אדמיניסטרטיבי והוא לא ינוצל לרעה, כלומר אצאאצא הוא בתשעים אחוז מנוצל לרעה, ורק בגלל אותם עשרה האחוזים שיש נגדם צורך במעצר אדמיניסטרטיבי אינני יודע, אם יש הצדקה לנזק המוסרי הגדול שישנו באפשרות זו שניתנת לשלטון בימים רגילים, וההפסד הוא הרבה יותר גדול מאשר השכר. מעצר אדמיניסטרטיבי מביא לידי דמורליזציה של השלטון. השלטון יש לו אמצעים שונים נגד האזרחים, לא רק בשעה שהוא מנוצל אותם. עצם הידיעה שחוק זה קיים במדינה, הוא מביא לידי דמורליזציה של השלטון.

לשאלה הראשונה התשובה היא שלילית בהחלט. השאלה השנייה, הייתי נותן תשובה חלקית. אינני שולל שישינם מצבים שבהם יש צורך בכך. אינני סבור, שאם מדינה נמצאת במצב מלחמה מסוי, יש מקום להפעיל את המכונה השיפוטית הזאת. כאשר יש צורך לעצור או לאסור למען בטחון המדינה, יש לעשות זאת מבלי להשתמש בדרך השיפוטית הרגילה. מה זו שעת מלחמה? אפשר אולי להרחיב מושג זה לא רק בזמן שהאויב הכריז מלחמה, אלא בשעה של קרבות לא מוגבלים לאיזה שהוא שטח מיוחד, לא כמו בענין החוליה. יש לתת הגדרה מדויקת מה זו שעת מלחמה?

את ההחלטה אם זו שעת מלחמה או הכרזה למלחמה, הייתי מוסר זאת בידי הכנסת ולא בידי הממשלה. יש למצוא את ההגדרה המתאימה לשעת מלחמה וההגבלה הפורמאלית מי מכריז על שעת מלחמה זו - את זה הייתי משאיר לכנסת.

השאלה השלישית היא פונקציה של השאלה השנייה, בתחמפת הגדרה של הכרזה מלחמה, ואז אין מקום למאסרים מיוחדים, כי אז מצב זה צריך להיות בכל המדינה. אם ההכרזה תהיה ליבראלית יותר, בקשר לשעת מלחמה, והקרבות אינם מתפשטים, תהיה הגבלה מסויימת ותהיה אפשרות לאסור באותו איזור ששם הוכרז על שעת מלחמה, ושם אולי אפשר יהיה להכריז על שינוי.

אני תומך בשאלה הרביעית בשעת מלחמה, תהיה הגבלה, כי אינני סבור, כי המעצר האדמיניסטרטיבי הוא האמצעי לכל מקרה גם אז צריכות להיות סיבות ענייניות לכך. אף על פי שאין בקורת משפטית, אני רוצה להגביל את השלטון המוסמן על-ידי הניסוחים, אם הוא חושד באדם בריגול, או בקשר נגד המדינה או הספקת צרכים חיוניים - אלה הן סיבות שיכולים להצדיק את השימוש בחוק זה בימי מלחמה. מי הסמכות הזאת? אלה הם פרטים ואינני סבור שעתה הזמן להכנסת בהם, בין אם זו סמכות בסחונות או אזרחית.

ז. וורהפטיג:

בשעת מלחמה יש למסור זאת לסמכות בטחונית, לשר הבטחון, ולא לסמכות אזרחית.

אשר לשאלה הששית - תהיה ועדה לעיון.

אשר לשאלה השביעית - אני בעד זה שתהיה ועדה פוסקת, זו תהיה ועדה ממשלתית. אפשר להסכים לכך בלב שלם למסור את הזכות לפסוק.

אשר לשאלה השמינית - הרכב הוועדה יתמנה על-ידי הממשלה, אפשר למסור לה זכות זו.

אשר לשאלה התשיעית - אני סבור שהמשך תוקפו של הצו צריך להמסר בדיוק.

אשר לשאלה העשירית - אני חושב שכן.

אשר לשאלה האחת עשרה - צריכה להיות זאת אותה הסמכות הבטחונית הממשלתית. סמכות זו צריכה להיות מסודרת, פטות או יותר לפי תקנות בתי-הסדר, ורצוי שנדע מהו המסטר שיכול להיות שם. התקנון צריך להיות גלוי.

אשר לשאלות: 12, 13, 14 - אני בעד זה שהמעצור יהיה דוגמת צו המאסר. יכול לעצור רק שוטר או שוטר צבאי.

י. הררי:

אני סבור שיש צורך במעצור מנהלי ואין לחשוש כל כך ממעצור כזה. הן בחוקה המשפטית שלנו הכניסו כל מיני יוצאים מן הכלל לסוגים שונים של בנצ-אדם. אם נקח בחשבון שישנם בתי-דין שהם בתי-דין שונים מאלה של האזרחים, הן אזרחים מובאים לבתי-דין. אחרים מאלה הצבאיים. האם אנו סבורים שבתי-דין אזרחיים אינם יכולים לשפוט את הצבא? אולם, אנו מכניסים זאת, משום שישנם גורמים משפטיים שדורשים חוק אחד, מתוך הנחה שיקודפידו עם אנשי צבא בבתי-דין צבאיים, ויבינו לנפשו של החייל. כן ישנם גורמים בטחוניים המכריחים להחזיק בתי-דין מיוחדים נגד אנשים המבצעים פשעים נגד האנושות. אנשי המשפט הסכימו גם בענין חוק/לתי-הדין בענין העדויות. וכל זאת, כי אנו יצאנו מתוך הנחה שהם אותם האנשים שפשעו בחוץ-לארץ, ועלינו לשמור על כללי בית-דין. לגבי אלה אנו מסכימים מראש שצריך חוק מיוחד, האם אין אלה נושאים בטחוניים? לגבי סקרים אלה אנו עברנו על אחד "הלאוים", שלא לדון בן-אדם בבית-משפט בשעה שלא היה שם, כל חוק. חוק האוסר על עבירות שעברו אותן לפני ארבע-חמש שנים, והאנשים לא ידעו שהם צפויים למשפט - וזאת במקרה של פשעים נגד האנושות - גם כאן הפרחיים הגורמים הפוליטיים על החוק, בדיוק באותו אופן ובאותה מדה שישנם מצבים מיוחדים במדינה ובחברה שיש בהם צורך במעצור מנהלי.

אני מתנגד לכך שהמעצור המנהלי יהיה קשור לזמן מלחמה. איש איננו יודע מה זה מצב מלחמה בזמננו. מדינתנו נמצאת במצב שאין איש יודע מהו המצב הזה.

(אחרי כן רשמה לר).

(המשך דברי י. ההרי):

אני מציע לא לקשור זאת כל עיקר לא עם תנאי מלחמה ולא עם שעת חירום. אני מדגיש, שעלינו לעשות הכל כדי שזה לא יהיה חוק ולא אמצעי טבעי במדינה.

חוק זה, בניגוד לכל חוק אחר שאנו מקבלים, יהיה תמיד מוגבל בזמן. אלה תהיינה כעין תקנות לשעת חירום שהכנסת תצטרך מדי פעם להאריך. נוסף לכך אצא החוק הזה והתקנות האלה יהיו נתונים לפיצול פרקים פרקים. הממשלה אף פעם לא תהיה חפזת להשתמש ולפעול בהם ללא אישור וגושפנקא של הכנסת לתקופה מסויימת. החוק יהיה טעון חידוש בכל שנה.

אם הכנסת לא תחדש את החוק בספר החוקים, הוא מתבטל באופן אוטומטי. אם ישנו בספר החוקים, אי אפשר לפעול על פיו, אלא לפי החלטת הכנסת המייפה את סוח הממשלה לפעול לפי פרקים מסויימים בכל תקופה.

אני מגביל את השימוש רק בשעה שנשקפת סכנה לבטחון המדינה מחוץ, או מפנים, ולא לשום עבירה אחרת. אם הועדה אצא תברר שאדם נוצר אצא שלא מטעמי בטחון, היא לא תצטרך לשמוע נימוקים ותוכל לשחררו מיד. הועדה צריכה להיות פוסקת ולא מיעצת. אם זו תהיה רשות מיעצת - אתנגד לתקנות; ואם רשות פוסקת - אהיה בעד.

אני מתנגד לזה שהמשך תקופת המעצר יהיה תלוי בועדה. במשך הזמן עלול להיווצר מצב שהועדה היא העוצרת. ברצוני לשמור על אי-תלותה של הועדה. אם אדם אינו פונה אליה לשם ערעור, היא אינה מתעסקת ואינה מתעניינת מי עצור. הדברים אמורים עד תקופה מסויימת.

יש לקבוע בחוק הגבלת הזמן שאפשר להחזיק אדם במעצר ואחרי תקופה זו אי אפשר יהיה להחזיק יותר את האדם במעצר. אף אם לא פנה אל הועדה, היא בכל זאת מבררת באופן אוטומטי את ענינו.

בפרק זה יש להכניס סעיף מפורש שאם אדם הובא לדין וזוכה, בשום פנים אי אפשר לעצרו אחר כך לפי מעצר מנהלתי. הייתי אפילו קובע, שתוך תקופה של שלוש שנים מזיכוי, אסור לעצור אותו.

אני מחייב את סעיף (מ) ומציע שכל הכללים החלים על סעיף (א) יחולו גם על (ב).

אני נגד זה שהסמכות תהיה בידי רשות צבאית.

ב.צ.דינבורג: בתקופתנו יש הכרח בסמכות, כי אנו נמצאים בתקופה שיש צורך לדאוג להגנת המדינה משום שסביבה אויבים ונשקפת סכנה למדינה.

הנימוק צריך להיות רק הגנת המדינה. ומכאן נובע סוג ההגבלות.

אני בעד זה שהועדה תהיה ועדה פוסקת. אם הועדה תמצא שאין נימוקים מספיקים למעצרו של אדם, היא יכולה לשחררו.

נוסף לועדה הפוסקת יש להקים ועדת ערעורים.

יש להבדיל במקומות. יש מקומות בהם יש לתת לתקנות יותר תוקף, ויש לציין זאת בחוק.

אני בעד זה שהחוק יהיה מוגבל בזמן. אם הכנסת מכריזה על מסיבות, המסיבון הן הנותנות תוקף אלחוק הזה. החוק קובע את המסיבות הוא גם המגביל.

בהרכב הועדה צריכים להיות ב"כ המערכת השיפוטית וגם ב"כ הציבור.

א. לנקין: ישנו מצב מציאותי בארץ. ישנו אי-אמון מוחלט לאופן השימוש בחוקים אלה על ידי נציגי המפלגה השלטת. ראינו כיצד השתמשו בחוקים אלה. הייתי הראשון אשר סבל מחוקים אלה, כשבא אדם ונשבע כי אני בוגד במולדת. על כן, כשאנו מדברים על אופן השימוש בחוקים אלה ועל הצורך בהם, עלינו לזכור שישנה מציאות מסויימת בארץ. איני מאמין שחוקים אלה לא ינוצלו לרעה. יש לנו הוכחות לכך. הסערה שהביאה לדיון בחוקים אלה באה כתוצאה משימוש בלתי מתאים בחוקים אלה.

לא הוכח הצורך בחוקים אלה על סמך הסטטיסטיקה ששמענו משר המשפטים. לא הובא עדיין בפני הועדה כל חומר המוכיח כיצד עזר השימוש בחוקים אלה לבטחון המדינה. תביאו בפנינו מסרים כוללים שידגומו

בפנינו את הצורך בשימוש בחוקים אלה; מקרים שאירעו תוך 3 השנים האחרונות.
לא ראינו שנעשתה איזו שהיא פעולה יעילה לפי חוקים אלה כלפי
מסתננים.

אם כבר קיים מצב של מעצרים, שאפשר לעצור אדם, הרי הועדה
היא הכרחית. זו אינה צריכה להיות ועדה שתמונה על ידי הממשלה, אלא
ועדה בלתי-תלויה. זו צריכה להיות ועדה הממונה על ידי הכנסת. מבחינת
מעמדה במדינה חייבת הועדה להיות או מטעם הרשות השופטת, או מטעם הרשות
המחוקקת, אבל בשום פנים לא מטעם הרשות המבצעת.

בחלק (ב) ישנם דברים שהם אבסורד. אפילו ממסלחנו עד היום
לא השתמשה בהם. עוד לפני כשנה אמר היועץ המשפטי כי הוא מקווה שקיצם
של סעיפים אלה יגיע בקרוב וכי הם "ימותו" מיתה טבעית, כי אין כל צורך
בהם.

ח. צדוק : זה נאמר לגבי תקנות ההגנה.

א. לנקין : היום להציג בפנינו את הבעיות האלה, לדעתי, זהו בזבוז זמן.
השימוש בפרטים אלה הוא הפרה גמורה וניגוד ליסודות הדמוקרטים של המדינה.

דבר אחד הכרחי לגבי כולנו - אלא ההתחשבות בבטחון המדינה.
למען בטחון המדינה העומד מעל לכל אפשר לוותר על דברים רבים. עלינו להבטיח
שחוקים אלה יהיו משוריינים לשימוש אך ורק לגבי צרכי בטחון המדינה מפני
אויב חיצוני. עוד אין לנו במדינה אויב פנימי שנגדו יש להפעיל חוקים אלה.

א. תבורי : אני מצטער שישנם חברי כנסת אשר במשך שנה וחצי שינו את דעתם
על ההכרח והצורך בחוקי הגנה ובטחון. אמנם, גם לפני שנה
וחצי הם רצו לחקן את ההצעה הממשלתית פה ושם, אך ביסודה הם קיבלו אותה.
אם הממשלה שתהיה אחראית על הגשמת החוק תהנה מאמון, הכנסת
(כלומר, העם) תוכל תמיד להפסיק את הפעולה השרירותית, אם תמצא שישנה
פעולה כזו ושימוש שרירותי בחוק הזה.

אם הרוב בכנסת הנאה יהיה פאסיסטי או קומוניסטי, מה הפחד
מפני החוק? רוב כזה ממילא לא יתחשב בחוק הזה ועל כן אין כלל מה לחשוש
מפניו.
אני מחייב את החוק הזה כולו.

כיצד אפשר בשנת 1951 לענות בשלילה על השאלה: הקיים בכלל
צורך בחוק ובסמכות כזו. אפשר אמנם להגביל את זמן המעצר ולהכניס שינויים
שונים בחוק, אך אין לשלול את הסמכות הזו מאת השלטונות.

קיום הועדות חשוב מאד. החוק הקודם הציע שני שלבים ועלינו
לתמוך בהם: - ועדת בירור וועדת ערעור. אין להפוך את הועדה לדבר
אכזריטיבי. הועדה הראשונה צריכה להיות מייצגת והשניה, לאחר שהעציר כבר
ישב זמן מסוים, הוא, או משהו אחר, יכול להביא בשמו ערעור. יש הגיון
שוועדת הערעורים תהיה פוסקת וועדת הבירורים, בשלב הראשון, תהיה מייצגת.

אני מסכים לדעת חבר הועדה הררי, שיש להגביל את התקופה
הכוללת של מעצר אדמיניסטרטיבי לתקופה של מכסימום שנתיים.

י. בדר : בשעת סכנה ישירה, אפשר לחוקק חוקים מיוחדים. איני רואה
מדוע לחוקק חוקים כאלה מראש לשעת סכנה אשר לדעת הממשלה
לא תבוא, כי פנינו לשלום. כל זמן שאין שעת סכנה ישירה, אין צורך בחוקים
כאלה.

אני משוכנע שאין כל צורך במעצר אדמיניסטרטיבי. היתה
תקופה בה הייתי חשוד בעיני ה"הגנה" יותר מאשר בעיני האנגלים. שני צעירים
היו עוקבים אחרי לכל אשר הלכתי. אם כן, חושבני שגם כיום, מוטב לתת עבודה
נוספת לעוד 30 אנשי ש"י ולא לאחוז באמצעים חריפים כמו מעצר אדמיניסטרטיבי.
אם האנשים המסוכנים למדינה מונים מאות, ברור שאמצעי זהירות
משטרתיים לא יהיו מספיקים נגדם. אולם, אם הסכנה מתבטאת רק ב-10 - 7 אנשים,
הרי אין להפעיל אמצעים חוקי חירום. אני שולל צורך של אמצעים בלתי
רגילים בכל המדינה. נגד 7 / 10 אנשים מספיק לאחוז באמצעים רגילים.

בתור קו אחרון בו יכולות דעותינו להיפגש, אני מתאר לי:
חוק לשעת סכנה שאפשר להפעילו כאזורים מסויימים או בכל המדינה רק על
סמך החלטה מיוחדת של הכנסת. חוק זה יכול לשמש אך ורק לצורך הגנת קיום
המדינה נגד האויב החיצוני, שלוחותיו, משרתיו ועוזריו. גם במקרים כאלה
צריך לתת לאמצעים מסגרת של פיקוח בלתי תלוי.

בכל מקרה של מעצר אדמיניסטרטיבי והגבלת החופש, יש לתת
לנעצר פיצויים, לא מספיק לנחמו בטענה שהוא לא נידון. האם זוהי שמחה?
כשבן-אדם יושב ללא סיבה, יש לתת לו פיצויים על כך.

בנוגע לכל האמצעים שבסעיף (ב), לא כדאי שהדבר הזה יהיה
כתוב בחוק. דבר זה אינו מועיל, הוא אינו רציני והוא פוגע בבני-אדם
ויוצר אווירה רעה מאד. חושבני שאפשר להשאיר אמצעים אלה בתור אמצעים
אלטרנטיבים לבית-המשפט, אם הוא ישחרר.

חושבני ש-6 חדשים בתור גבול למעצר אדמיניסטרטיבי, זוהי
תקופה מספיקה בהחלט ודי ממושכת.

אני מצטער על שהמשלה, על ידי שימור פרעה בתקנות שעת חירום,
הביאה לזה שמופיעים כאן בתור סניגורים אנשי הצבא. לא היתה ולא תהיה לנו
כל כוונה להפריע לצבא במילוי תפקידו. היינו מוכנים לכל מיני תיקונים כדי
להקל על מילוי תפקידיו. אם יש לצבא טענות בקשר למצב שנוצר, אין להפנותן
כלפינו, אלא כלפי האנשים אשר עברו עוד פעם באופן מכריע על כל היסודות
לקיום המדינה. זהו המצב, לא אנו יצרנו אותו.

ד. בר-רב-האי :
אני מעריך את רצונו של חבר הועדה י. בדר להיפגש עמנו
באיזה קו נסיגה. אבל, אני רואה את הגו הזה עוד רחוק
מאתנו.

החוק הזה וההגבלות הכרוכות בו הן בשבילי בבחינת רפואה
אשר צריכה להימצא בארגז הרפואות בכל מקום התקהלות מתוך תקווה שלא ישתמשו
בה. לכן אני שולל את גישתו של חבר הועדה ורהפטיג הטוען כי הנסיון מוכיח
כי עד כה השתמשו בחוק רק במספר מקרים מועט. היינו רוצה להיות שותף
לתקוות שגם בשנים הבאות יהיו רק מקרים בודדים בהם יצטרכו להשתמש בחוק,
או שלא יהיו לגמרי מקרים כאלה, אך כפי שאמרתי, החוק צריך לעמוד לרשותנו
כמו רפואה בארגז אצא הרפואות.

חבר הועדה בדר אינו מרגיש שהוא עומד כיום בשעת סכנה
למדינה. את התקופה של הכרזת מלחמה בתופים וחצצרות כבר עברנו. הסכנה
תלויה אצא כל יום לנגד עינינו ואיננה כלל רחוקה.

אין כל בטחון שבמדינה הזו אין אלמנטים שונים שטרם
השלימו עם עצם קיום המדינה ויש צורך בעין פקוחה מאד שתשגיח על כל תנועה
שלחם.
מציעים להגביל את הזמן והשטח. ברוסיה היה שטח הגבול 60
ק"מ. לפני 40 - 30 שנה היה טווח הקליעה קטן. אצא אצא אצא אצא אצא אצא אצא
היה לחשוב כי השטח שמעבר לגבול מבוטח. אולם אם נעביר נסיון זה למדינתנו
ולטווח הקליעה של היום ונראה כי כמעט כל שטח המדינה אם כן יהיה גבול.
הגבלות בזמן יכולות להיות כשם שישנן ב"ארמי אקט"
האנגלי.

יש לזכור תמיד שלא שלטון עוין וזר מבצע את התקנות,
אלא הכנסת היא שנותנת את הסמכות לשלטון לבצען.

ישנם במדינה גם אויבים פנימיים. אני חושב שאויבים אלה
הם שליחיו שורשיו ושלוחותיו של האויב החיצוני. אותם המוסדות שהכנסת
מינתה אותם כאחראים לבטחון המדינה, ברגע מסוים, רק בידיהם יכולה להיות
ההכרעה מי מסכן את שלום המדינה. לא יכול להיות בענין זה ויכוח בכנסת
במשך ימים מספר.

היה טוב אילו חבר הועדה ורהפטיג היה מתעלה בעת הויכוח
מעל לטענה שהיה שימוש בלתי נכון בתקנות. הסכמנו פה אחד שתקנות שעת חירום
ירושל השלטון הכריטי בטלות. אנו יושבים כאן כדי לברר מהם האמצעים ההכרחיים
לשמירת קיומה ובטחונה של מדינת ישראל.

ישנו הכרח בסמכויות מיוחדות. הערובה נגד שימוש שרירותי
הוא המשטר הפרלמנטרי. אין זה מונע בדיקה מזמן לזמן על ידי ועדה מוסמכת,
בדיקה של תיקי היושבים במעצר. הייתי מציע שועדה כזו תהיה מורכבת מאחד
השופטים וב"כ המוסדות האחראים לבטחון המדינה. ועדה זו תשמש כתובת אליה
יפנה הנעצר וכמו כן במשך כל תקופת מעצרו, לאחר כל תקופה מסויימת, תעבור
הועדה על תיקו ותבדוק מחדש אם יש הכרח להמשיך את מעצרו של הנעצר.

ועדה כזו אשר תתמנה על ידי הממשלה, לפי אופיה היא אינה יכולה להיות ועדה מייצגת. אם הממשלה ממנה אותה ורוצה לשמוע את דעתה, היא צריכה גם לקבל את דעתה.

מ. בגין : היתרי רוצה להתחיל את הבירור מהבחרת מושגי יסוד. אני מציע שלוש מושגי יסוד: (1) שעת חירום; (2) מצב מלחמה; (3) מלחמה.

אם נקבל את ההגדרות ששמענו מפי חברי הוועדה על שעת-חירום, חרי תוך יושר חייבים להודות, שהיא תהיה קיימת במדינת ישראל כפי שהמדינה קיימת, לנצח נצחים. כמובן שזוהי בעיה פוליטית, אבל אני חושב שמבחינה מדינית האופק הולך ומתבהר ואין סיכויים להשגת חוזי שלום עם השכנים ובודאי לא שלום. אם מדינת ישראל בקווי שכינת הנשק שלה תהיה קיימת עוד 20 שנה - שעת החירום תהיה קיימת עוד 20 שנה, זהו מה שמתברר מדבריכם. ואז עליכם לומר שעלינו להשלים עם כל המשתמע לדעתכם מ"שעת חירום" עם קיומם של כל החוקים הרודנים, הפאשיסטים, לאורך ימים.

מושג שני - המושג של מצב מלחמה, הוא כמובן קשור במונח "שעת חירום". אם מקבלים את ההנחה שעליה דיברתי, - חוסר שלום אמיתי יהיה קיים אולי 20 שנה ועל כן כשאתם באים לדון בבעיה, עליכם להבחין בין שעת חירום לבין מצב מלחמה ללא הגבלת זמן ולבין מלחמה ממש, או במלים אחרות: פעולות איבה. הכוונה אינה למערב בבית-גוברין, או יריות בחולה, אלא לפעולות איבה במלוא מובן המילה.

אנו אומרים כי בשעה שמתנהלות פעולות איבה במלוא היקפן אז יש מקום לדון על חוקי חירום מיוחדים. בשעת חירום, כפי שאתם מבינים אותה, במצב מלחמה כפי שקיים כיום, אין טעם והצדקה לחוקים מיוחדים. אצא אצא אצא אצא

עם נכון שנגד מחתרת אפשר להילחם רק בחוקי חירום, והממשלה הבריטית הפעילה אותם נגד מחתרת, אך בכל זאת הוכחה היא שאנו יושבים כאן וכי החוקים לא הועילו. לא תמיד מחתרת מצליחה נגד שלטון נכרי, אולם מחתרת יכולה להצליח רק נגד שלטון נכרי. נגד שלטון מקומי שום מחתרת לא תצליח, כי אפשר לפורר אותה מבפנים על ידי החדרת מודיע.

הבריטים תרגמו את המושג "שעת חירום" בצורה נכונה. הם הפעילו את חוקי החירום לאחר שפוצצנו את הבולשת שלהם בשלוש העלים, לאחר שלא נתנו להם מנוח בדרכים, לאחר שהיה מרד ממש. האם זהו המצב כיום? העכשיו המצב לחוקק חוקים כאלה?

אם יש יסוד למחתרת, חוקי חירום אינם מועילים לה. אל תהלכו עלינו אימים במחתרת שקמה, או שתקום.

באמריקה קיים עכשיו מצב מלחמה ממש. הצבא האמריקאי נלחם. באמריקה ישנה המפלגה הקומוניסטית הטוענת במפורש שהיא נגד המלחמה הזו ורוצה להפסיק אותה. ה-פ.ב.א.י. טוען שהמפלגה הזו יכולה להיות גיס חמישי. נתגלו מרגלים בשטח האטום ונתקבל בקונגרס האמריקאי חוק המאפשר במקרה של מלחמה על שטח הרפובליקה האמריקאית, לעצור באופן אדמיניסטרטיבי. הנשיא אמר שזהו חוק רודני שהוא מחה נגדו ושם נגדו ווטו. עדיין לא עלה על דעת איש באמריקה, אפילו תוך כדי מצב מלחמה, להפעיל חוקים אלה.

על ידי חוות הדעת השלישית שלכם, אני בא לעובדה שבחוקים אלה ישתמשא שלטון עברי ולא שלטון זר. אני מזהיר אותכם מפני שובניזם הוטנטי זה. חוק רע יהיה טוב רק אם יהודים ישתמשו בו? אני אומר שחוק זה הוא רע מיסודות ואינו הופך להיות טוב כשהו בידי יהודים. חוק זה ניתן לניצול רע.

אנו מתנגדים לעקרון של מעצר אדמיניסטרטיבי. אין מקום למעצר כזה. הממשלה הקיימת סוברת כי המשטרה שהיא הקימה הנה הישג פאר. ואם כן הוא, האם לא תוכל משטרה זו להתגבר על מחתרת?

לוא הבולשת של הממשלה היתה מתגלית לעינינו, היינו בעד הגדלת תקציבה, אבל בתנאי שנדע מיהו ראש הבולשת שלנו. באמריקה ישנה בולשת ובראשה עומד מר הובר. זה ידוע לכל.

אנו שוללים מיסודות מעצר אדמיניסטרטיבי. כאשר תבוא שעה שתהיה באמת סכנה למדינה, יתכן גם סכנה פנימית או אצא כאשר תהינה פעולות אצא אצא איבה מבחוץ, חרי ישנו פרלמנט המורכב מאנשים אחראים לגורל המדינה והוא יכריז על שעת חירום ממש, על שעת סכנה למדינה ויתן את האפשרות להתגבר על סכנה זו גם בדרך שהיא יוצאת מן הכלל. אבל, דיה צרה בשעתה.

ועדה אם תקום, היא צריכה להיות ממונה אך ורק על ידי שופטים חברי בית-הדין העליון. אז נדע שלא תהיה שרירות לב ושימוש לרעה.

היו"ר נ. ניר :

אנו עוברים ל"חוק לביטול תקנות שעת חירום בריטיות".

הויכוח הוא בנוגע לתוקפו של חוק זה. לעת עתה קיבלתי 4 הצעות, והן: (1) שתוקפן יתחיל מיד; (2) שתוקפן יתחיל לאחר 3 חדשים; (3) שתוקפן יתחיל לאחר 6 חדשים; (4) שתוקפן יתחיל יחד עם חוק התחליף.

י. הררי :

יש לי שלוש הצעות אלטרנטיביות. אם לא תתקבל הראשונה, אציע את השנייה. אם גם זו לא תתקבל,

אציע את השלישית.

הצעתי הראשונה: - שהחוק הזה יהווה את הסעיף האחרון של חוק הגנה המדינה אשר הכנסת החליטה שצלינו להביאו תוך שבועיים. אם הצעה זו אינה מתקבלת, הריני מציע את הצעתי השנייה: - במקום שכתוב שחוק זה יכנס לתוקפו תוך שלושה חדשים, לכתוב: לאחר שהכנסת תחוקק חוק הגנת המדינה. אם גם הצעה זו אינה מתקבלת, הריני תומך בהצעה האומרת שתחילת תוקפו של חוק זה לאחר 6 חדשים.

ז. ורהפטיג :

אני מציע שהבטיח יהיה ההצעה האומרת שתוקפן החוק יתחיל לאחר 3 חדשים ובתוספת: "פרט לסעיף

מס. 111 אשר יבוטל מיד."

י. ידין - ראש המטה הכללי :

לפני החלטת שר הבטחון לפני כמה חדשים, חלו תקלות רבות בקשר להשתתפות אנשי צבא בבעיות פוליטיות. לפי חוק זה מותר לאיש צבא לשבת באסיפה בה מדברים על בעיות פוליטיות, אבל בתנאי שהוא לא ידבר על בעיות כאלה. מותר לנו לדבר בבעיות פוליטיות בתנאי שלא נהיה אותה שעה במדים.

מקשה עלי לדבר, כי הדבר שאני עומד לדבר עליו הוא במדינה בעיה פוליטית. אני מבקש שלא יפרשו את דברי כנסיון להתערב בבעיות פוליטיות, אף אם אצא דעתי תודה בדעת מפלגה פוליטית זו או אחרת.

נוסף לבעיות שהתגלו עשיו, ישנן בעיות של בטחון המדינה. אני מדבר בשם הצבא על בטחון המדינה. דעתנו חמורה הרבה יותר ממה שיכולנו לשמוע כאן היום ובהזדמנויות אחרות. חברי הכנסת כוונתם לעזור לצבא במילוי תפקידו. כשדנים על בעית ההגנה צריך לראות את הבעיה הזו לנגד עינינו. אני יודע מה המצב הקרבי המעשי ועל כך ברצוני לדבר.

היות וחבר כנסת אחד או שנים אמרו כי כל מה שנאמר כאן אינו טעון טינה כלפי, ברצוני להדגיש כי כל דברי אינם נאמרים בתור סימפטיה לזה או אחר.

חלק מהדברים שנאמרו בזמן האחרון לטובת הצבא, על ידי אנשים אשר הסבירו שהם דורשים את טובת הצבא, לדעתי פגעו קשות בבעית הבטחון של המדינה. אני מבקש לפחות לא לעשות זאת מפאת אהבת הצבא.

אני רוצה להסביר באיזו מידה הצבא רואה פגיעה בדברים אשר לכאורה אינם נראים כפגיעה במטחון הצבא; מצד אחד אומרים כי צה שפעשה בהם במדינה אינו מלחמה, זה אינו מצב מלחמה, לא חירום. בכלל קשה להגדיר זאת בשפה המלחמתית. מצד שני אומרים שבפעולות עליהן קוראים יום יום נהרגים עשרות ונפצעים עשרות. אני רוצה שתדעו, כי בשביל החיילים אשר עדיין לפחות פצועים, מה שקורה כרגע זו מלחמה חמורה ממדרגה ראשונה. וכל מי שאומר להם כי זו אינה מלחמה, אלא משחק, הוא פוגע במוראל של הצבא. הצבא אינו מוכן כי בזמן שהוא נלחם, יאמרו שזהו משחק.

חבר כנסת אחד הודיע כבר לכנסת שהיו עשרות הרוגים ופצועים. איני רוצה לגלות סודות יותר מאשר כבר נודעו. אני נמצא היום כמצב קשה; אני הולך להגיד דברים נגד הממשלה, ברשות הממשלה. יש לי השקפה נגד החוק הזה עוד מלפני שהוגש על ידי הממשלה. בתור אדם הכפוף למרות הממשלה, אני שמח תמיד כשדעותי כדעות הממשלה. אני פחות שמח כשהן אינן כך. הצבא רואה את מה שקורה כרגע כמצב מלחמה. בשביל החיילים זוהי מלחמה כשהם נפצעים ונהרגים. כאשר חלק גדול מהצבא נמצא בגבולות ואם אפילו אינו נפצע ברגע זה, הוא חי בתנאים כשים כמו במלחמה, הוא אינו אוהב לשמוע כשנבחרים העם אומרים לו כי כל מעשיו עכשיו הם משחק ילדים. מי שאומר כי אין זה מצב יותר מאשר מצב חירום, לדעתי הוא פוגע במוראל של הצבא. אם זה נאמר כאילו לטובת הצבא, הריני להודיעכם שהצבא היה שמח אילמלא היה הדבר נאמר.

ברצוני שהועדה תדע, כי מדינת ישראל שורצת "גיש חפשי".
אם מרגלים זוהי הגדרה של מלחמה, הרי אנו נמצאים במצב של "סופר" מלחמה;
הארץ שורצת מרגלים.

החייל עם הרובה ליד הגבול הוא שקובע את הפוליטיקה. כשאומרים
לו ללכת לגבול, או כששולחים צבא לשפל בבעיות, או שאין שולחים צבא, אבל
אם הצבא הולך, אי אפשר להכנס לפרטי פרטים. יום יום ישנם קרבות על יד
הגבולות ונתפסים מסתננים, בכל חודש בממוצע כ-60 ערבים; הם נתפסים לפי
סעיף 111 ועפ"י סעיף 112, כאשר חודרים לגבולותינו ופועלים בשטח המדינה,
זהו מצב מלחמה.

אי אפשר לתפוס את החבל בשני קצותיו, הצבא, או שהוא פועל,
או שאינו פועל. כשהוא פועל, הוא פועל באכזריות, כי זה טבעו.

קראתי אתמול מאמר בעתון שיסגור בריונים בארץ התוקפים בגבולות
והורגים ערבים. החיילים אינם אוהבים לשמוע זאת, כי נוסף לזה שאינם אוהבים
להרוג, הם גם אינם אוהבים להיהרג ואינם אוהבים לשמוע כל יום שאין מצב
מלחמה, אין מצב חירום וכי הם בני-בליעל.

בסיכום הנקודה הזו, ברצוני שתדעו כי רוב רובו של פ.ה.ל.
כולל המילואים, הוא פועל נגד האויב. אם מה שקרה בחולה מושווה לאיזה מערב
בבית גוברים ושני אלה בקראים אינציזינט, הרי לדעתי ועדת חוק וביטחון שגתה
בזה שעדיין לא איפשרה לחברי הועדה לבקר בעת הקרבות בצפון.

חוק אינו מופעל רק עפ"י החלטה, יש גם מי שמבצע. אנשים צריכים
לדעת עפ"י איזה חוק הם פועלים. ישנו מספר חיילים שנידון על ידי בית-
דין צבאי על שהרגו פה ושם מסתנן לא על פי מה שחוק זה מרשה. בלב שבור
הושבתי אותם בבית סוהר, כי מבחינה עניינית הם פעלו למען בטחון המדינה.
מבחינת החוק הם עברו על החוק הצבאי. עליכם לראות גם את החייל כשאתם
מדברים על חוק.

המדינה אינה ניתנת לחלוקה גיאוגרפית איפה חל עליה מצב מלחמה
ואיפה לא, כי לא אנו הקובעים זאת, אלא האויב. מה שקורה כרגע זהו מצב מלחמה,
בכל אופן בשביל הצבא.

ישנו אגף סעיף המאפשר לשר הביטחון לגייס את המילואים
ועליו להביא זאת לאישור הכנסת תוך 14 יום. עד כדי כך המצב לא הגיע
עדיין. אבל עד זה, כן.

איננו יכולים למסור פרטים על צבאנו ועובדה זו מתבקשת בנו,
זה יוצר רושם בעם ובנבחרי העם, ששקט ושלווה במדינה. זה לא נכון.

הסרגדיה שלנו שאיננו נמצאים במצב של אמריקה, שיש אמריקה
ויש קוריאה. לנו יש א"י וא"י היא זירת הקרב, ובזירת הקרב לא הנשיא
קובע אלא סק-ארתור והוא הקובע עד אשר מגרשים אותו. מלחמה היא מלחמה
ולא דמוקרטיה. כזה המצב בקוריאה. אפשר לסלק את המפקד, אבל כשהוא בחזית,
הוא השליט. הקרבות בקוריאה מתנהלים רחוק מאש-ינגטון. אצלנו, במרחק
קילומטר אחד מהבית הזה נמצא האויב אשר לא רק שאין לנו חוזה שלום עמו,
אלא שהוא חוזר ומודיע שיפר את חוזה שביתת הנשק ברגע שיהיה לו נוח.

איני רוצה שיהיה כתוב באיזה מקום בחוק "הרמטכ"ל". אני רוצה
שהיה כתוב "שר הביטחון". שר הביטחון בלבד, רק הוא אחראי בפני הממשלה
על בעיות הביטחון של המדינה. הרמטכ"ל יכול לקבל ממנו סמכויות.

הצבא - ואני מוסמך לדבר בשם הצבא - אינו מבין את הויכוח
על הנקודה הזו, כי הוא חושב שיש מצב מלחמה. המלחמה קרובה מאד לבירת
המדינה, קרובה ללב המדינה. במצב כזה אין לצבא שום אפשרות לקבל על עצמו
את בטחון המדינה, אלא אם יהיו חוקים הקיימים בכל מדינה כשהיא נמצאת
בזירת קרבות.

כל צבא, אם תפקידו להגן על בטחון המדינה, הוא חייב לטפל
בבעיות ההלו, ואיום הן קיימות. אצאצא בלי המעיפים 110, 111, 112, אין
הצבא יכול לקבל על עצמו את האחריות לבטחון המדינה במצב של היום ומי
יודע עוד כמה שנים עלול מצב זה להימשך, אני מקווה שלא עוד זמן רב.

מלבד מעצרים אדמיניסטרטיביים ישנם עוד חוקים, הצנזורה, למשל,
היא אינה מפא"ת. כל זמן שאני הרמטכ"ל, אני אחראי לכל מילה הנמחקת על ידי
הצנזור, הוא מקבל הוראות ממני. כל מה שהצנזורה מחקה, היא מחקה לטובת
בטחון המדינה וכן היא תעשה כל זמן שאני הרמטכ"ל.

כאשר הצלחנו לאחר מאמצים רבים לקבל את המספר המדוייק של
אבידות הסורים, זו היתה שמחה גדולה בצבא ומקור עידוד ממדרגה ראשונה.
זה נתן לנו מקום למחשבות איפה הצלחנו יותר והיכן פחות. לכן, בזמן קרבות,
כאשר מוסרים אינפורמציה על מספר קרבנות שלנו, זוהי אינפורמציה העשויה
להועיל לאויב. מי שאינו יודע את מספר אבידות האויב, אינו יודע כיצד
לנהל אתהמלחמה.

כאשר אומרים לבצא, בזמן מלחמה, שכל ניהול הקרב, או צורת ניהול
הקרב לא היתה טובה, או נעשתה מטעמים פוליטיים ובגלל זה נהרגו אנשים, -
זה פוגע בטוראל של הצבא. לכן בעית הצנזורה הצבאית היא גם שאלת המוראל
הצבאי.

גם העם האמריקאי הדימוקרטי שילם כאלפי קרבנות, כי בחדש
הראשון למלחמה בקוריאה החליט להיות דמוקרטי בענייני צנזורה. אחרי כן
הוא עשה פנייה של 180 מעלות מדרך זו. הדו"חים על הפיקוד הם ששיברו את
המוראל של הצבא האמריקאי. מבחינה צבאית חוק הצנזורה הוא חוק חשוב ממדרגה
ראשונה.

אני מתנגד לכך שאיזו שהיא ועדה אשר אינה אחראית לענין
הבטחון, שהיא תפסוק אם הבעיה בטחונית או לא. אפשר לפטר את האיש
האחראי לבטחון, אבל אי אפשר לחלק את האחריות לבטחון. גילוי שם מפקד
העומד בראש גיזרה מסוימת בחזית עלול לפעמים לגרום למפלה צבאית ממדרגה
ראשונה. מי יהיה אחראי לגילוי כזה, הועדה המייעצת? אם כתוצאה מגילוי
זה ייהרגו 100 חיילים, תתעורר בעית הבטחון, או בעית הצדק, בכנסת?

ברצוני שתדעו כי במצב הקיים בלי מימשל צבאי בגבולות, אי אפשר
להבטיח את בטחון המדינה. לי ישנן דרכים דראסטיות יותר כדי שלא יהיה צורך
במימשל הצבאי על ידי הגבולות. אבל, במצב הקיים כמו שהוא היום, אין
דרך אחרת.

למרות המימשל הצבאי, הגבולות הקיימים בצורת התישבותם והיושבים
בהם, הם משמשים תחנות מעבר למרגלים, גיס חמישי וכל הפצצע בבטחון המדינה.
אני אומר זאת במלוא האחריות. מדי פעם אומרים שרוצים לטפח את היחסים מעבר
לגבול למטרות אחרות. אבל מי שעובר את הגבול מסכן את חייו ובינתיים הוא
מסדר עוד כמה דברים. כל צבא ערבי היה מוכן היום לשלם לכמה אנשים שיעברו
את הגבול ויצליחו להגיע למפקדה צבאית שלנו זו או אחרת ולהרוג בה את
המפקד. זה אינו סוד. מי ישמור מפני כך? האם רק על ידי דמוקרטיה? - לדעתך לא.

בקשתי את רשות הדיבור לפני ההצבעה, כי חושבני שלא בסדר
יהיה אם מדינת ישראל תפעל לפי חוקים כריטיים. כרור שהחוק צריך להיות של
מדינת ישראל. אולם, אני שוב מדגיש, שהחוק לבטחון המדינה הכרחי. בלעדיו
אי אפשר לנהל אף רגע אחד את בטחון המדינה.

היות ואחד מחברי הכנסת פגע קשה באחד ממפקדי הצבא שהוא גם
ידידי, ברצוני להדגיש כי כל מפקד בצבא אשר פעל לפי הוראות סממלתו - עשה
שרות למדינה. כל קצין בצבא, אם קיבל אוראה ופעל לפיה, הוא פעל לפי החוק.
בכל מקרה שהממשלה החוקית תטיל תפקיד על הצבא, הוא חייב למלא אותו. אם
יעורער העקרון הזה, שום צבא וחוק לא יוכל להתקיים במדינה.

י. בדר : אני מציע שלא תיערך הצבעה, אבל שיהיה המשך הדיון.

מ. בן-עמי : אני מציע רביזיה.

ה צ ב ה

בעד הצעת מר מ. בן-עטי, לערוך רביזיה - אף אחד.

ההצעה לא נתקבלה.

בעד הצעת מר י. כדר, לרחות את ההצבעה - אף אחד.

ההצעה לא נתקבלה.

היו"ר נ. ניר: אנו עוברים להצבעה:

ה צ ב ה

בעד הצעת מר י. הררי שביטול החוק יבוא כסעיף אחדון לתקנות
ההגנה ועל ידי כך סודה הועדה שלא יכלה להביא הצעה חדשה
6 - תוך 14 יום, כפי שהוטל עליה

9 - - - - - נ ג ד

ההצעה לא נתקבלה

בעד ההצעה שהחוק בכנס לתקפו עם תחילת תוקפו של חוק הגנת המדינה - 9,

9 - - - - - נ ג ד

ההצעה לא נתקבלה

בעד ההצעה שהחוק יכנס לתוקפו כעבור 6 חדשים - 7

10 - - - - - נ ג ד

ההצעה לא נתקבלה.

בעד ההצעה שהחוק יקבל תוקף מידה - 5,

10 - - - - - נ ג ד

ההצעה לא נתקבלה.

בעד ההצעה שהחוק יקבל תוקף בעוד שלושה חדשים - 10,

5 - - - - - נ ג ד

ההצעה נתקבלה.

בעד התוספת שהציע מר ז. ורהפטיג: "פרט לסעיף 111 שבטל מיד" - 8,

9 - - - - - נ ג ד

ההצעה לא נתקבלה.

י. בדר : היות וההצבעה האחרונה היתה בשאלה מאד חשובה, אבקש להצביע על כך שמית.

הינ'ר נ. ניר : אינני רוצה להכביס בזה בועדה, כולם מרימים את ידיהם ורואים כל מי שמצביע. נוסף על כך, זוהי רק קריאה ראשונה. אפשר יהיה לבקש הצבעה שמית בעת אצא שתיערך הקריאה השנייה, אם מישהו יראה צורך בכך.

(הישיבה נסתיימה בשעה 1.30)